

Zámer národného projektu

Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka

v zmysle § 26 zákona o príspevku z EŠIF a kapitoly 3.4.1 Národné projekty systému riadenia EŠIF
na programové obdobie 2014-2020

Názov národného projektu: Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka

1. Zdôvodnite čo najpodrobnejšie prečo nemôže byť projekt realizovaný prostredníctvom výzvy na predkladanie žiadostí o NFP?
(napr. porovnanie s realizáciou prostredníctvom dopytovo orientovaného projektu vzhľadom na efektívnejší spôsob napĺňania cieľov OP, efektívnejšie a hospodárnejšie využitie finančných prostriedkov)
 - Národný projekt je zameraný na dva ciele: dlhodobý primárny a krátkodobý sekundárny. Krátkodobým cieľom je prispieť bezprostredne k posilňovaniu zamestnanosti znevýhodnených a zraniteľných osôb¹. Fundamentálnejším cieľom je však dlhodobý zámer poskytovať praktickú pomoc sociálnym podnikom a odpilotovať tak funkčný systém investičnej podpory takýmto podnikom. Keďže táto podpora má pozostávať z kombinácie grantov a finančných nástrojov, pre väčšinu počiatočných investícií by bola výzva na predkladanie žiadostí o NFP silne nevhodným mechanizmom – predstavovala by totiž duplicitu pri podávaní žiadostí i pri ich posudzovaní, znásobujúc zbytočne administratívnu záťaž, keďže ten istý projekt by bol hodnotený dvakrát z hľadiska viac-menej identických kritérií, ako je vysvetlené nižšie.
 - Zámer je v súlade so strategickou časťou Operačného programu Ľudské zdroje, podľa ktorej „Strategickým prínosom OP LZ je pozitívny sociálny vplyv zabezpečovaný poskytovaním služieb alebo tovarov zraniteľným, marginalizovaným, znevýhodneným alebo vylúčeným osobám tak, aby výsledkom bolo zvýšenie ich zamestnanosti a dosiahnutie ich sociálneho začlenenia. *Dosahovanie pozitívneho sociálneho vplyvu je prepojené na vytváranie priaznivého prostredia na podporu sociálneho podnikania v rámci sociálnej ekonomiky [...] a sociálnych inovácií.*“ (str. 16, zvýraznenie pridané). NP je konkrétnym opatrením v rámci tej časti Investičnej priority, ktorá je zameraná na „podporu udržateľnosti samostatne zárobkovej a podnikateľskej činnosti“ (str. 66).
 - Prostredníctvom podpory sociálnej ekonomiky sa vytvárajú predpoklady pre rast a udržanie zamestnanosti nie iba bezprostredne, ale aj do budúcnosti, a to dokonca najmä v čase nepriaznivého vývoja ekonomického cyklu. Ako je na širšom priestore doložené nižšie, zrelé sociálne podniky sú odolnejšie voči ekonomickým výkyvom a posilňujú tak štrukturálne stabilnú zamestnanosť. Cieľom národného projektu je najmä dosiahnuť, aby začínajúce sociálne podniky prežili náročnú startupovú fázu a dosiahli úroveň stability, ktorá im následne umožní udržiavať a rozširovať zamestnanosť aj v spomínaných nepriaznivých podmienkach.
 - Úmyslom Národného projektu je umožniť takúto podporu sociálnych podnikov prostredníctvom kombinácie nenávratnej a návratnej pomoci, v súlade s § 17 ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 112/2018 Z. z.“), a v synergii príjemcu národného projektu a verejne vlastnenej spoločnosti SZRB Asset Management (SZRB AM), ktorá je poverená implementáciou návratnej pomoci vo forme finančných nástrojov. Ako totiž vyplýva zo zahraničných skúseností, ale aj z ex-ante hodnotenia pre použitie finančných nástrojov, začínajúce sociálne podniky často nutne potrebujú okrem návratnej pomoci aj nenávratnú zložku financovania.
 - Kombináciu grantov a finančných nástrojov umožňuje článok 37(7) Nariadenia č. 1303/2014 o spoločných ustanoveniach pre Európske štrukturálne a investičné fondy, vrátane grantov v podobe technickej pomoci, úrokových dotácií a dotácií záručných poplatkov. Súbeh grantov a finančných nástrojov na úrovni konečného prijímateľa umožňuje ďalej nasledujúci článok 37(8).

¹ Obe kategórie v zmysle definícií § 2 ods. 5 a 6 zákona č. 112/2018 o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch.

- Usmernenia Komisie ku kombinácii grantov a finančných nástrojov vykladajú článok 37(7) veľmi reštriktívne – je podľa nich možné v rámci jednej operácie kombinovať finančné nástroje iba s technickou pomocou, úrokovými dotáciami a dotáciami záručných poplatkov. Bežný typ grantu možno podľa Usmernenia kombinovať iba podľa článku 37(8), teda iba v podobe dvoch samostatných operácií – jednej v podobe finančného nástroja a druhej v podobe grantového projektu.
- Keďže podľa ex-ante hodnotenia má ísť o kombináciu pomoci, je nutné zabezpečiť, aby žiadateľ dostal podporu v prípade všetkých typov grantov vtedy a len vtedy, ak zároveň dostáva pomoc aj prostredníctvom finančných nástrojov. Takýto postup vyplýva aj z § 17 ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z.. Inými slovami, pri poskytovaní pomoci v podobe kombinácie nenávratnej a návratnej pomoci musí platiť, že a) udelenie nenávratnej podpory bude podmienené schválením podpory v podobe finančného nástroja, ale zároveň b) nenávratná podpora nebude odopretá žiadnemu sociálnemu podniku, ktorému bude schválená podpora v podobe finančného nástroja, a c) obe formy podpory získa sociálny podnik zároveň tak, aby bol schopný naplňať svoj podnikateľský plán a reálne fungovať.
- SZRB AM má pritom na základe Zmluvy o financovaní, uzavretej s Riadiacim orgánom, povinnosť preniesť do zmlúv so svojimi finančnými sprostredkovateľmi záväzok postupovať v súlade s cieľmi Operačného programu. Konkrétne, Zmluva o financovaní obsahuje povinnosť poskytovať podporu iba takým konečným prijímateľom, ktorí sú identifikovaní v Investičnej stratégii schválenej Riadiacim orgánom, a to pri splnení podmienok poskytovania príspevkov k OP, pričom sa musia sledovať očakávané výsledky vyjadrené prostredníctvom cieľových hodnôt ukazovateľov vzťahujúcich sa k príslušným podporovaným aktivitám OP EZ.
- Inými slovami, SZRB AM, respektíve finanční sprostredkovatelia, sú oprávnení financovať iba aktivity prispievajúce k programovým cieľom a preto vzhľadom na nutnosť predísť neoprávneným výdavkom musia do hĺbky preskúmať, či daný projekt skutočne k týmto cieľom prispieva. Podobne sú finanční sprostredkovatelia, ktorí sa podieľajú na implementácii finančných nástrojov čiastočne aj vlastnými prostriedkami, prirodzene motivovaní skutočne veľmi starostlivo posúdiť administratívnu a finančnú kapacitu klientov (teda konečných prijímateľov).
- Nútiť sociálny podnik – žiadateľa o investičnú pomoc, aby absolvoval kvôli tomu istému projektu posudzovací proces z hľadiska v podstate identických kritérií dvakrát, a to nepochybne s istým časovým rozstupom (ako by to bolo pri využití dopytovo orientovanej výzvy) by bolo najmä pri začínajúcich podnikoch nesmierne ťažkopádne a z podnikateľského hľadiska priam nepoužiteľné. Aj vzhľadom na to, že konečným prijímateľom finančných nástrojov majú byť v úvodnej fáze existencie poskytované finančné prostriedky na nenávratnú pomoc iba na výrazne obmedzený počet účtovných položiek, bola by pre budúcich konečných prijímateľov neúmerná byrokratická záťaž spracovať komplexnú ŽoNFP, spolu so všetkými prílohami. Ak by totiž kvôli niekoľkým účtovným položkám (oprávnené náklady) chceli žiadať nenávratný finančný príspevok v rámci dopytovo-orientovanej výzvy, museli by naštudovať cca 250 strán (príručky, nariadenia, usmernenia) a spracovať 70 strán vrátane príloh ŽoNFP.
- Po analýze viacerých možností, ako dospieť ku kombinácii nenávratnej a návratnej zložky pomoci tak, aby sa na jednej strane naplnila povinnosť poskytovať podporu v dvoch operáciách a na druhej strane mala pomoc zmysluplný charakter v zmysle podmienok a), b) a c) vyššie, dospel Riadiaci orgán k záveru, že z hľadiska týchto podmienok je najprimeranejším riešením vytvorenie národného projektu. Spomínaným reštriktívnym Usmerneniam je pritom učené zadosť, keďže aj pri výbere tretích subjektov do národného projektu musí žiadateľ prejsť cez sito projektových kritérií, v súlade s dokumentom „Všeobecné kritériá pre výber tretích subjektov v národných projektoch“, ktorý bol schválený uznesením Monitorovacieho výboru č. 4/2016 zo dňa 25. novembra 2016. Pri tomto výbere však ide v porovnaní s výzvou na podávanie ŽoNFP o výrazne jednoduchší proces, ktorý je v tomto prípade skutočne oprávnený v dôsledku predošlého posúdenia finančnými sprostredkovateľmi.
- Národným projektom sa však pritom nevyklučuje neskoršia dopytovo-orientovaná výzva zameraná na iné typy výdavkov, respektíve na iné fázy rozvoja podnikov – napr. buď v druhej fáze už zabehnutého podniku, u ktorého bola podmienka získania pomoci vo forme finančných nástrojov splnená už dávnejšie a ktorý teda nie je pod časovým tlakom na získanie nenávratnej pomoci, alebo naopak v nulte, predprípravnej fáze poskytnutím podmiennečne vratného finančného príspevku (repayable assistance). Spoločným menovateľom je, že v týchto prípadoch nie je žiadateľ

existenčne závislý od získania návratnej i nenávratnej pomoci prakticky v tom istom okamihu a má dostatočný časový priestor absolvovať proces žiadosti o NFP. Národným projektom sa však vyplňa kľúčová fáza prvá, kedy žiadateľ ani z časového, ani z administratívneho hľadiska takýto luxus nemá a kedy by osobitná žiadosť o NFP predstavovala pre podnik existenčné ohrozenie.

2. Príslušnosť národného projektu k relevantnej časti operačného programu

Prioritná os	3 Zamestnanosť
Investičná priorita	3.1 Prístup uchádzačov o zamestnanie a neaktívnych osôb k zamestnaniu vrátane dlhodobo nezamestnaných a osôb, ktoré sú vzdialené od trhu práce, ako aj miestne iniciatívy v oblasti zamestnávania a podpora mobility pracovnej sily
Špecifický cieľ	3.1.2 Zlepšiť prístup na trh práce uplatnením účinných nástrojov na podporu zamestnanosti, vrátane podpory mobility pre získanie zamestnania, samostatnej zárobkovej činnosti a aktivít vo vidieckych oblastiach
Miesto realizácie projektu (na úrovni kraja)	Trnavský samosprávny kraj Trenčiansky samosprávny kraj Nitriansky samosprávny kraj Banskobystrický samosprávny kraj Žilinský samosprávny kraj Prešovský samosprávny kraj Košický samosprávny kraj Bratislavský kraj
Identifikácia hlavných cieľových skupín (ak relevantné)	<ul style="list-style-type: none"> • zamestnávateľ • uchádzač o zamestnanie • znevýhodnený uchádzač o zamestnanie • zamestnanec

3. Prijímateľ² národného projektu

Dôvod určenia prijímateľa národného projektu ³	<ul style="list-style-type: none"> • funkčný systém manažovania, financovania, komunikácie, monitorovania a publicity, • pozícia umožňujúca kontakt a funkčné prepojenie na rezortné ministerstvá (a ich organizácie) a iné ústredné orgány štátnej správy, • možnosť operatívneho a flexibilného reagovania na prípadné zmeny, doplnky, návrhy z interného i externého prostredia, • výlučne mechanizmami národného projektu a prostredníctvom prijímateľa IA bude možné zabezpečiť a vytvoriť systémové rámce fungovania sociálnej ekonomiky v podmienkach trhu práce v SR.
Má prijímateľ osobitné, jedinečné kompetencie na implementáciu aktivít národného projektu priamo zo zákona, osobitných právnych predpisov, resp. je uvedený priamo v príslušnom operačnom programe?	<ul style="list-style-type: none"> • rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti MPSVR SR, ktorá v programovom období 2014 – 2020 plní úlohu sprostredkovateľského orgánu pre OP IZ pre PO 2, 3, 4
Obchodné meno/názov (aj názov sekcie ak relevantné)	Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

² V tomto dokumente je používaný pojem prijímateľ a žiadateľ. Je to tá istá osoba, no technicky sa žiadateľ stáva prijímateľom až po podpísaní zmluvy o NFP.

³ Jednoznačne a stručne zdôvodnite výber prijímateľa NP ako jedinečnej osoby oprávnenej na realizáciu NP (napr. odkaz na platné predpisy, operačný program, národnú stratégiu, ktorá odôvodňuje jedinečnosť prijímateľa NP).

Sídlo	Špitálska 6, 814 55 Bratislava
IČO	30854687

4. Partner, ktorý sa bude zúčastňovať realizácie národného projektu (ak relevantné)

Zdôvodnenie potreby partnera národného projektu (ak relevantné) ⁴	-
Kritériá pre výber partnera ⁵	-
Má partner monopolné postavenie na implementáciu týchto aktivít? (áno/nie) Ak áno, na akom základe?	-
Obchodné meno/názov	-
Sídlo	-
IČO	-

V prípade viacerých partnerov, doplňte údaje za každého partnera.

5. Predpokladaný časový rámec

Dátumy v tabuľke nižšie nie sú záväzné, ale predstavujú vhodný a žiaduci časový rámec pre zabezpečenie procesov, vedúcich k realizácii národného projektu.

Dátum vyhlásenia vyzvania vo formáte Mesiac/Rok	08/2018
Uveďte plánovaný štvrťrok podpísania zmluvy o NFP s prijímateľom	4Q/2018
Uveďte plánovaný štvrťrok spustenia realizácie projektu	4Q/2018
Predpokladaná doba realizácie projektu v mesiacoch	60

6. Finančný rámec

Alokácia na vyzvanie (zdroj EÚ a ŠR)	49 995 000,00Eur
Celkové oprávnené výdavky projektu	49 995 000,00 Eur
Vlastné zdroje prijímateľa	0 Eur

územie	Celkom (v Eur)	zdroje EÚ (v Eur)	zdroje ŠR (spolufinancovanie MRR, štátny rozpočet 100% VRR) v Eur	koeficient pro-rata
MRR	44 415 558,00	37 753 224,00	6 662 334,00	88,84%
VRR	5 579 442,00	0,00	5 579 442,00	11,16%
územie SR	49 995 000,00	37 753 224,00	12 241 776,00	

7. Východiskový stav

- a. Uveďte východiskové dokumenty na regionálnej, národnej a európskej úrovni, ktoré priamo súvisia s realizáciou NP:

Oznámenie Komisie Iniciatíva pre sociálne podnikanie – Vytvárať priaznivé prostredie na podporu sociálnych podnikov v rámci sociálnej ekonomiky a sociálnych inovácií (2011)

- podpora inkubátorov pre začínajúce sociálne podniky (subjekty sociálnej ekonomiky), str.9

⁴ Uveďte dôvody pre výber partnerov (ekonomickí, sociálni, profesijní...). Odôvodnite dôvody vylúčenia akejkolvek tretej strany ako potenciálneho realizátora.

⁵ Uveďte, na základe akých kritérií bol partner vybraný, alebo ak boli zverejnené, uveďte odkaz na internetovú stránku, kde sú dostupné. Ako kritérium pre výber - určenie partnera môže byť tiež uvedená predchádzajúca spolupráca žiadateľa s partnerom, ktorá bude náležite opísaná a odôvodnená, avšak nejde o spoluprácu, ktorá by v prípade verejných prostriedkov spadala pod pôsobnosť zákona o VO.

- výzva členským štátom na podporu rozvoja sociálnych podnikov, najmä prostredníctvom štruktúr hospodárskeho rozvoja a obchodných komôr, str. 12

Oznámenie Komisie Akt o jednotnom trhu Dvanásť hybných síl podnecovania rastu a posilňovania dôvery „Spoločne za nový rast“ (2011)

- sociálne podnikanie ako jedna z titulárnych hybných síl, str. 14

Oznámenie Komisie Smerom k oživeniu hospodárstva sprevádzanému tvorbou veľkého počtu pracovných miest (2012)

- potreba osobitej podpory pre subjekty sociálnej ekonomiky/sociálne podniky

Oznámenie Komisie Akt o jednotnom trhu II Spoločne za nový rast (2012)

- sociálna súdržnosť a sociálne podnikanie, str. 17

Oznámenie Komisie Akčný plán pre podnikanie 2020: Opätovné stimulovanie podnikateľského ducha v Európe (2013)

- podpora subjektom sociálnej ekonomiky, str. 9
- výzva členským štátom na vytvorenie jednotného kontaktného miesta poradenstva

Oznámenie Komisie K sociálnym investíciám do rastu a súdržnosti – vrátane realizácie Európskeho sociálneho fondu v rokoch 2014 – 2020 (2013)

- výzva členským štátom, aby sa zameriavali na sociálne investície, a aby skúšali nové prístupy k sociálnym politikám – str. 19-20
- podpora budovaniu kapacít vnútroštátnych a regionálnych orgánov na vykonávanie účinných politík vrátane rozvoja sociálneho podnikania prostredníctvom ESF – str. 20

Národná stratégia zamestnanosti, kapitola: Rozvoj sociálnej ekonomiky v SR

4.3. Rozvoj sociálnej ekonomiky ako inovatívneho nástroja podpory regionálnej a miestnej zamestnanosti

Úloha 4.3.6. Poskytovať podporu vo forme kombinácie grantov a finančných nástrojov z fondu FOSFOR [dnes SIH] začínajúcim i existujúcim podnikom, ktoré spĺňajú znaky subjektov sociálnej ekonomiky, v poľnohospodárstve, v komunitnej energetike a v ďalších vhodných nepoľnohospodárskych aktivitách vo vidieckych oblastiach a menej vyspelých regiónoch.

Zákon č. 112/2018 Z. z.

Akčný plán na posilnenie integrácie dlhodobo nezamestnaných na trh práce

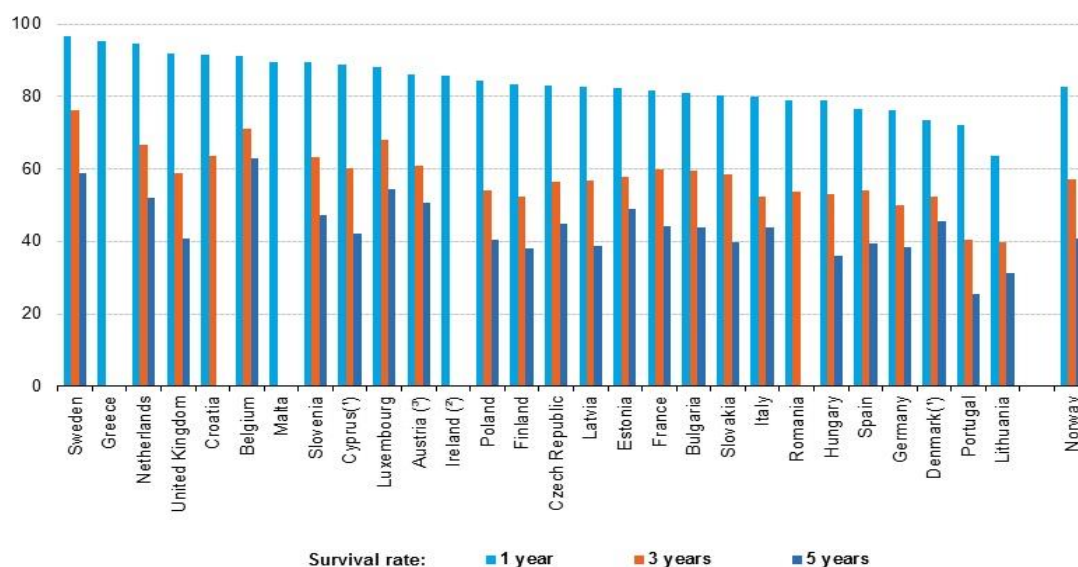
- b. Uved'te predchádzajúce výstupy z dostupných analýz, na ktoré nadväzuje navrhovaný záměr NP (štatistiky, analýzy, štúdie,...):

V krajinách EÚ tvoria sociálne podniky 10 % zo všetkých podnikov, pričom celkovo sociálna ekonomika zamestnávala v rokoch 2009-2010 celkovo asi 14,5 milióna platených zamestnancov, teda približne 6,5 % z celkového počtu zamestnaných. Pritom tento podiel vzrástol zo 6 % v rokoch 2002-2003 (DG EMPLOI: *Social economy and social entrepreneurship - Social Europe guide*, Volume 4, 2013), čo inými slovami znamená, že sektor bol odolnejší voči kríze, ako iné. Naproti tomu na Slovensku zamestnávala v rokoch 2009-2010 sociálna ekonomika iba 1,94 % z celkového počtu zamestnancov (EHSV: *Sociálna ekonomika v Európskej únii: Zhrnutie správy, ktorú pre Európsky hospodársky a sociálny výbor vypracovalo Medzinárodné centrum pre výskum a informácie o verejnej, sociálnej a družstevnej ekonomike* (CIRIEC), 2012). Je teda zrejme, že potenciál tejto oblasti nebol doteraz na Slovensku plne využívaný. Čiastočne to bolo spôsobené indiferentným právnym prostredím, keďže do účinnosti zákona č. 112/2018 Z. z. nemal sektor sociálnej ekonomiky ucelenú legislatívnu podobu. Rovnako však dlhodobo absentoval aj systém finančnej a poradenskej podpory sociálnym podnikom.

Z hľadiska podpory zamestnanosti má rozvoj sociálnej ekonomiky potenciálne obrovský význam – patrí medzi sektory s najlepšou perspektívou pre regionálny a miestny rozvoj a pre zamestnanosť tým, že prostredníctvom svojich subjektov, sociálnych podnikov, vytvára pracovné miesta pre znevýhodnené a zraniteľné osoby. Sociálne podniky sú však efektívnym nástrojom nielen na riešenie nezamestnanosti. Súčasná, už samostatná, právna úprava sociálneho podniku dovoľuje sociálnym podnikom naplňovať nespočetné množstvo spoločensky prospešných cieľov vysoko nad rámec *pracovnej* integrácie, či riešenia otázok zamestnanosti. Sociálne podniky na Slovensku dnes môžu naplňovať svoje ciele v oblastiach, ako sú zdravotná starostlivosť, sociálna pomoc, vzdelávanie a výchova, rozvoj telesnej kultúry, ochrana životného prostredia a iné. V týchto oblastiach prirodzene môžu, ak sa tak rozhodnú, ale aj nemusia, naplňovať aj ciele pracovnej integrácie.

Zo súčasných podmienok na Slovensku vyplýva, že rozvoj sociálnej ekonomiky si vyžaduje predovšetkým podporu začínajúcich podnikov. Zároveň však platí, že aby bola podpora efektívna, je potrebné sa postarať o dlhodobú udržateľnosť týchto podnikov. Ako ukazujú dáta o tzv. demografii podnikov, teda o ich životnom cykle (vzniku, prežívaní a zániku), klasické komerčné začínajúce podniky bez verejnej podpory prechádzajú po svojom vzniku „údolím smrti“, z ktorého mnohé z nich neuniknú. Podľa údajov Eurostatu v EÚ do piatich rokov od svojho založenia zanikne väčšina začínajúcich podnikov, pričom v slovenských podmienkach predstavuje miera zániku až 60 % - vid' obr. 1:

Obrázok 1 Miery prežitia podnikov v rokoch v krajinách EÚ + Nórsku

(*) Data for 2014
 (*) Estimated
 (*) Provisional

Ohrozenie začínajúcich podnikov by pravdepodobne bez dodatočnej podpory bolo ešte väčšie v prípade sociálnych podnikov, ktoré často vedú tzv. netypickí podnikatelia.

Práve z týchto faktov vyplýva potreba dlhodobejšej grantovej podpory pri rozbehu investície sociálnych podnikov, aby úspešne prekonal problémovú úvodnú fázu a stali sa tak samostatne udržateľnými. Preto je model podpory mzdových výdavkov nastavený na tri roky, aby pomohol preklenúť najrizikovejšiu fázu existencie podniku⁶.

K podobným záverom dospelo v kontexte aj aktualizované ex-ante hodnotenie pre využitie finančných nástrojov v Slovenskej republike v programovom období 2014-2020: „Berúc do úvahy podvyvinutosť sektora sociálnej ekonomiky, potrebu poskytovať financie na rozbeh, ako aj budovanie kapacít v záujme pripravenosti prijať investíciu (investment readiness),

⁶ Zároveň však predpokladá postupné vyklenávanie tejto podpory, aby si podnik postupne zvykol, že musí prežiť z vlastných príjmov.

existuje oprávnenie pre využitie oboch produktov, teda kombinácie grantov a návratných nástrojov, v záujme zabezpečenia úspešnej implementácie projektov.“ (str. 108-109). Ex-ante hodnotenie odporúča v tejto súvislosti úzku spoluprácu medzi Riadiacim orgánom a finančnými sprostredkovateľmi, pričom zvažuje tri rôzne potenciálne možnosti koordinácie – ľahkú, strednú a vysokú. Vzhľadom na operačný kontext a náročnosť vysokej koordinácie napokon odporúča strednú úroveň, teda konkrétne „zavedenie procedúr, ktoré by odradili potenciálnych konečných prijímateľov od prijímania čisto grantovej pomoci. Príkladom, aby konečný prijímateľ mohol získať grant, malo by sa od neho najprv požadovať, aby požiadal o podporu z finančného nástroja EŠIF, a iba v prípade, že finančný sprostredkovateľ naznačí, že životaschopnosť projektu si vyžaduje grantové financovanie, môže konečný prijímateľ požiadať o grant. To si vyžaduje formálnejší a štrukturovanejší proces komunikácie medzi orgánmi poskytujúcimi grant a finančným sprostredkovateľom. ... [V] takomto prípade sa ako najľahšia implementačná možnosť javí národný projekt.“ (str. 111)

Zahraničné skúsenosti pritom zároveň ukazujú, že keď sociálne podniky prekonajú úvodnú rizikovú fázu vývoja, stávajú sa naopak prvkom stability a posilnenia štrukturálnej zamestnanosti, ako sa to uvádza aj v spoločnej publikácii OECD a DG EMPLOI *Boosting Social Enterprise Development – Good Practice Compendium*: „Štúdiá publikovaná Observatóriom sociálnej a solidárnej ekonomiky v októbri 2012 (...)”⁷ ako aj štúdiá publikovaná Inštitútom pre výskum a solidaritu v júni 2012 (...)”⁸ ukazujú potenciál sektora sociálnej a solidárnej ekonomiky v oblasti tvorby pracovných miest: zamestnanosť v týchto štruktúrach preukázala v čase krízy rokov 2008-2010 vysokú odolnosť, a generačná obmena môže v rokoch 2012-2020 vytvoriť ďalších 600 000 pracovných miest.

(<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=17752&langId=en>, str. 102, vlastný preklad)

Podobne v publikácii DG EMPLOI *Social Economy and Social Entrepreneurship (Social Europe Guide Vol. 4)* sa uvádza:

„Správa vypracovaná Johnstonom Birchallom a Lou Hammondovou Ketilsonovou pre Medzinárodnú organizáciu práce (ILO) poskytuje rozsiahly historický dôkazový materiál o odolnosti družstevného podnikateľského modelu [historicky prvej formy sociálneho podnikania] v časoch krízy: od prejavov Svetovej hospodárskej krízy v USA a švédskeho cenového prepadu v tridsiatych rokoch po reštrukturalizáciu priemyslu v Západnej Európe v sedemdesiatych a osemdesiatych rokoch, vytváranie družstiev (či už poľnohospodárskych, výrobných, alebo iných) bolo vždy jedným z najefektívnejších spôsobov, ako ochrániť príjem a zamestnanosť, a teda predstavovalo prirodzenú odpoveď na ekonomickú núdzu.

Napríklad vo Francúzsku sociálna ekonomika (ktorá predstavuje 9,9 % zo všetkej platenej zamestnanosti) v rokoch 2006-2008 vytvorila 18 % zo všetkých nových pracovných miest. V rokoch 2008-2009 zamestnanosť v sociálnej ekonomike vzrástla o 2,9 %, čo znamenalo čistý nárast o 70 000 pracovných miest – kým vo zvyšku súkromného sektora zamestnanosť klesla o 1,6 % a vo verejnom o 4,2 % (zdroj: Jerome Fauer, *The social economy: Preparing the ground for innovative response to current challenges, draft report*).

V Taliansku v rokoch 2007-2011 vzrástla zamestnanosť v družstvách o 8 %, kým v ekonomike ako celku klesla o 1,2 % a v súkromných podnikoch o 2,3 %. Porovnanie dát o raste pridanej hodnoty medzi družstvami a akciovými spoločnosťami v rokoch 2006-2010 tiež ukazuje, že tento indikátor vzrástol v družstvách štvornásobne viac, ako v akciových spoločnostiach (+24.7 % vs. +6.5 %). V tom istom časovom rozmedzí sa príjmy pracujúcich v družstvách zvýšili o 29,5 %, oproti 12,7 % v akciových spoločnostiach (Euricse analysis of chambre of commerce data).

V Španielsku sa zamestnanosť v družstvách a ‘sociudades laborales’ obnovovala rýchlejšie, ako v iných podnikoch: pod prepade v rokoch 2008-9 a stagnácii v r. 2010 vzrástla zamestnanosť vo výrobných družstvách o 4,7 %, kým v iných spoločnostiach už štvrtý rok ďalej upadá. (CECOP-CICOPA Europe, *The resilience of the cooperative model in Europe*, June 2012).“

⁷ *Observatoire national de l'économie sociale et solidaire – CNCRES (2012), Panorama de l'Économie sociale et solidaire en France et dans les régions – édition 2012 [Panorama of social and solidarity economy in France – 2012 edition], Conseil national des chambres régionales de l'économie sociale, Montreuil*

⁸ *Institut Recherches & Solidarités (2013), Économie sociale: Bilan de l'emploi en 2012, 27 June 2013, Institut Recherches & Solidarités, Lyon*

(<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=10010&langId=en>, str. 53, vlastný preklad)

- c. Uvedte, na ktoré z ukončených a prebiehajúcich národných projektov⁹ zámer NP priamo nadväzuje, v čom je navrhovaný NP od nich odlišný a ako sú v ňom zohľadnené výsledky/dopady predchádzajúcich NP (ak relevantné):

NP nenadväzuje na žiadny z ukončených ani prebiehajúcich národných projektov – má však fungovať v úzkej synergii s pripravovaným Národným projektom Inštitút sociálnej ekonomiky (NP ISE), ktorý má tiež byť implementovaný Implementačnou agentúrou. Ide o naplnenie dvoch rôznych úloh ministerstva pri podpore sociálnej ekonomiky podľa zákona č. 112/2018 Z. z.: bezplatného poradenstva podľa § 25 ods. 1 písm. h), ktoré bude poskytovať NP ISE, a investičnej pomoci podľa § 17 ods. 1, ktorej nenávratnú zložku bude poskytovať NP IPSP.

Inými slovami, NP IPSP vytvorí podmienky na poskytovanie nenávratnej zložky pomoci pre sociálne podniky, a to v povinnej kombinácii s podporou z návratných finančných nástrojov, kým NP ISE bude týmto podnikom poskytovať logisticko-poradenskú podporu, aby tieto podniky neboli po získaní finančnej podpory ponechané čisto svojmu osudu. Žiadosť o NFP na NP ISE bude vypracovaná do konca júna 2018.

V súvislosti s minulými skúsenosťami je vhodné zdôrazniť aj zásadnú odlišnosť NP od dávnejšej podoby podpory sociálnych podnikov (i keď v prípade tejto podoby o národný projekt nešlo). Táto zásadná odlišnosť je úmyselná – je výsledkom poučenia (lessons learned) z funkčnosti, respektíve nefunkčnosti spomínaného predošlého modelu.

Kľúčovým prvkom tejto odlišnosti je fakt, že na rozdiel od predošlého modelu nejde v tomto prípade rozdávanie čisto nenávratnej podpory (ktorá v zmienenom prípade dosahovala výšku vyše 3 mil. eur na jeden podnik). Naopak, v prípade NP je akýkoľvek nenávratný príspevok podmienený získaním pomoci návratnej, pričom maximálna možná nenávratná podpora nedosahuje ani desatinu z vyššie zmienenej sumy (a zároveň z dôvodov uvedených nižšie je dosiahnutie tejto maximálnej novej podpory vo väčšine prípadov nepravdepodobné).

Z naviazanosti nenávratnej podpory na návratnú vyplýva niekoľko dôsledkov. Po prvé, keďže na návratnej pomoci sa vlastnými prostriedkami podieľa aj finančný sprostredkovateľ, tento sprostredkovateľ má veľmi dobrú motiváciu podrobne zhodnotiť, či ide skutočne o životaschopný projekt – keďže v prípade opaku riskuje vlastné straty. Na druhej strane však, keďže z prostriedkov vložených do podpory má finančný sprostredkovateľ príjem, je uňho zároveň veľmi dobrá motivácia poskytnúť čo najväčšiu časť podpory pre investičný projekt práve v podobe pomoci návratnej. Inými slovami, z nastavenia NP vyplýva vysoká pravdepodobnosť, že jednak pôjde o podporu udržateľných investičných zámerov, a jednak že grantová zložka bude poskytovaná iba v skutočne nevyhnutnej miere, teda hospodárne a efektívne (a práve preto bude maximálny limit pre túto grantovú zložku zrejme dosiahnutý málokedy). Ide teda celkovo o diametrálne odlišný prístup oproti predošlému modelu, ktorý bol vo svojej podstate postavený na rozsiahlych dotáciách pri ťažko odhadnuteľnej udržateľnosti investičných zámerov.

Napokon treba zdôrazniť aj odlišný legislatívny rámec oboch modelov. Národný projekt sa bude implementovať v súlade s novým zákonom č. 112/2018 Z. z., ktorý je v dôsledku minulých skúseností zameraný aj proti možnému zneužívaniu podpory. Konkrétne v § 24 je obsiahnutých viacero opatrení proti takémuto zneužívaniu, vrátane obmedzenia výšky mzdových nákladov, obmedzenia až zákazu obchodovania so spriaznenými firmami, obmedzenia na nakladanie s majetkom získaným z verejných prostriedkov, atď.

- d. Popíšte problémové a prioritné oblasti, ktoré rieši zámer národného projektu. (Zoznam známych problémov, ktoré vyplývajú zo súčasného stavu a je potrebné ich riešiť):

Na Slovensku doteraz absentoval systém finančnej pomoci na podporu aktivít sociálnej ekonomiky. Potenciál rastu a šírenia modelu sociálnych podnikov sa preto u nás doteraz nevyužíval dostatočne. Sociálne podniky pritom narádzajú na prekážky aj v prípade trhového získavania finančných prostriedkov. Vzhľadom na to, že majú povinnosť reinvestovať väčšinu zisku či zamestnávať znevýhodnené alebo zraniteľné osoby, pôsobia na finančné inštitúcie

⁹ V prípade ak je to relevantné, uvedte aj ukončené národné projekty z programového obdobia 2007-2013.

často nedôveryhodne – akoby šlo o rizikovejšie či menej rentabilné podniky, než iné. Skutočne, ex-ante hodnotenie pre využitie finančných nástrojov vypracované pre MF SR Európskou investičnou bankou identifikovalo na Slovensku ročnú nenaplnenú medzeru medzi trhovou ponukou a dopytom po finančných prostriedkoch vo výške vyše 900 miliónov eur.

Verejný sektor doteraz vykryť túto medzeru nijako výrazne nepomáhal. Je síce pravda, že pokiaľ ide o prístup k verejným nenávratným finančným prostriedkom, sociálne podniky majú možnosť uchádzať sa ad hoc o rôzne dotácie či nahadilo sa zúčastňovať práve otvorených grantových výziev. Systematická verejná podpora, ktorá by im umožňovala plánovitý, stabilný rozvoj, však doteraz na Slovensku absentovala.

Sociálne podniky pritom pôsobia na bežnom trhu tovarov a služieb a súťažia tak s ostatnými, komerčnými podnikateľskými subjektmi. Keďže však uprednostňujú pred ziskom spoločenský prospech, dostávajú sa v porovnaní s podnikmi zameranými výlučne na zisk do nevýhodného postavenia. V prípade integračného sociálneho podniku znevýhodnenie jeho zamestnancov spôsobuje nižšiu produktivitu, ktorá automaticky znižuje konkurencieschopnosť podniku. Sociálny podnik môže byť tiež v znevýhodnenej pozícii z dôvodu produkovania služieb pre takú skupinu ľudí, ktorá má nízku kúpyschopnosť.

Tieto problémy boli rozpoznané a prediskutované v priebehu tvorby zákona č. 112/2018 Z. z., a zákonodarca sa ich následne rozhodol vyriešiť okrem iného aj spôsobom opísaným vyššie – teda konkrétne, poskytovaním investičnej podpory vo forme kombinácie grantov a finančných nástrojov. Zámerom národného projektu Investičná pomoc pre sociálne podniky – nenávratná zložka je uviesť tento mechanizmus do praxe.

Vzhľadom na to, že merateľný ukazovateľ špecifikujúci počet podporených podnikov je súčasťou prebiehajúcej revízie OP EŽ a nie je teda ešte v OP zahrnutý. Keďže investície sociálnych podnikov budú z definície vytvárať pracovné miesta, budú sa tým naplňať nielen ciele OP EŽ všeobecne, ale aj konkrétny merateľný ukazovateľ, špecifikujúci účastníkov, ktorí si udržali pracovné miesto šesť mesiacov po odchode z projektu. Ide o krátkodobý cieľ projektu, ktorý bol spomenutý v úvode. Treba však poznamenať, že očakávaná hodnota tohto ukazovateľa ani zďaleka nevyčerpáva očakávaný dopad projektu, ktorý má byť dlhodobý a podporovať štrukturálnu zamestnanosť. Preto hoci z technických dôvodov nie je v súčasnosti možné zahrnúť počet podporených podnikov ako programový ukazovateľ, treba mať na zreteli, že práve v tomto projektovom ukazovateli sa zračí skutočný fundamentálny zámer projektu.

- e. Popíšte administratívnu, finančnú a prevádzkovú kapacitu žiadateľa a partnera (v prípade, že v projekte je zapojený aj partner)

Prijímateľom NP bude Implementačná agentúra MPSVR SR (IA MPSVR SR).

Zdôvodnenie:

- rozpočtová organizácia v zriaďovateľskej pôsobnosti MPSVR SR, ktorá v programovom období 2014 – 2020 plní úlohu sprostredkovateľského orgánu pre OP EŽ pre PO 2, 3, 4
- Funkčný systém manažovania, financovania, komunikácie, monitorovania a publicity
- Pozícia umožňujúca kontakt a funkčné prepojenie na rezortné ministerstvá (a ich organizácie) a iné ústredné orgány štátnej správy
- Možnosť operatívneho a flexibilného reagovania na prípadné zmeny, doplnky, návrhy z interného i externého prostredia
- Výlučne mechanizmami národného projektu a prostredníctvom prijímateľa IA MPSVR SR bude možné zabezpečiť a vytvoriť systémové rámce fungovania sociálnej ekonomiky v podmienkach trhu práce v SR
- administratívna, finančná a prevádzková kapacita prijímateľa - IA MPSVR SR je pre účely implementácie a pomoci subjektom soc. ekonomiky vytvorená v rámci NP ISE a pre účely tohto projektu bude uplatňované max. iba navýšenie manažérov výdavkov.

8. Vysvetlite hlavné ciele NP (stručne):

(očakávaný prínos k plneniu strategických dokumentov, k socio-ekonomickému rozvoju oblasti pokrytej OP, k dosiahnutiu cieľov a výsledkov príslušnej prioritnej osi/špecifického cieľa)

NP prispeje k napĺňaniu priorít ESF špecifikovaných v Nariadení č. 1304/2013, najmä k podpore „samostatnej zárobkovej činnosti, podnikania a zakladania podnikov vrátane inovatívnych mikropodnikov, malých a stredných podnikov“, ako aj k „podpore sociálneho podnikania a odbornej integrácie v sociálnych podnikoch a podpory sociálneho a solidárneho hospodárstva na uľahčenie prístupu k zamestnaniu“ ESF (čl. 3 ods. 1 písm. a) bod iii, respektíve čl. 3 ods. 1 písm. b) bod iii), ako aj vzhľadom na nedávne prijatie zákona č. 112/2018 Z. z., sa v rámci procesu revízie Operačného programu ďalej špecifikuje, že podpora zo Špecifického cieľa 3.1.2 má smerovať okrem iného aj na „zlepšenie prístupu k zamestnaniu a predchádzanie nezamestnanosti prostredníctvom podpory podnikania, vytvárania a podpory podnikov v širšom priestore sociálnej ekonomiky a podnikov vo väzbe na potreby trhu práce a regionálnych trhov práce“ (str. 70). Národný projekt tak predstavuje praktický príklad napĺňania úloh ESF, ku ktorým podľa čl. 2 ods. 3 Nariadenia č. 1304/2013 patrí aj podpora „podnikom vrátane subjektov v oblasti sociálnej ekonomiky“.

Ako už bolo uvedené vyššie, národný projekt je primárne a fundamentálne zameraný na „podporu udržateľnosti samostatne zárobkovej a podnikateľskej činnosti“ (Investičná priorita 3.1, OP LZ str. 66). Ku konkrétnym aktivitám, ktoré pod NP spadajú v rámci Špecifického cieľa 3.1.2, patria:

- „zlepšenie prístupu k zamestnaniu a predchádzanie nezamestnanosti prostredníctvom podpory podnikania, vytvárania podnikov vo väzbe na potreby trhu práce a regionálnych trhov práce“ (pričom táto aktivita v rámci revízie OP LZ ďalej špecifikuje aj podporu konkrétne podnikov v širšom priestore sociálnej ekonomiky),
- podpora miestnych a regionálnych iniciatív a ich prístupu k tvorbe udržateľných pracovných miest a samozamestnávaniu
- overovanie nových opatrení na trhu práce formou pilotných projektov“

Dôvodom na podporu v rámci tohto špecifického cieľa je rozvoj štrukturálne stabilnej zamestnanosti, t. j. vytváranie zamestnanosti v podnikoch, ktoré sú odolnejšie voči výkyvom ekonomického cyklu, ako bolo uvedené v časti 7. b vyššie. V súlade s týmto zámerom je cieľom projektu vytvorenie základov funkčného systému investičnej pomoci sociálnym podnikom podľa zákona č. 112/2018 Z. z.

Zámer NP vyplýva okrem samotného zákona č. 112/2018 Z. z. aj zo zodpovednosti ministerstva na koordináciu činnosti ústredných orgánov štátnej správy a ostatných organizácií pri plnení Národnej stratégie zamestnanosti Slovenskej republiky do roku 2020 schválenej uznesením vlády SR č. 665 zo 17. decembra 2014, ktorej súčasťou je aj rozvoj sociálnej ekonomiky ako inovatívneho nástroja podpory regionálnej a miestnej zamestnanosti. NP priamo prispieva k naplneniu úlohy č. 4.3.6, podľa ktorej má ministerstvo

„poskytovať podporu vo forme kombinácie grantov a finančných nástrojov z fondu FOSFOR [dnes SIH] začínajúcim i existujúcim podnikom, ktoré spĺňajú znaky subjektov sociálnej ekonomiky, v poľnohospodárstve, v komunitnej energetike a v ďalších vhodných nepoľnohospodárskych aktivitách vo vidieckych oblastiach a menej vyspelých regiónoch.“ (str. 46).

Výsledky projektu prispievajú k:

- ✓ zlepšeniu prístupu sociálnych podnikov k financovaniu investícií
- ✓ zvyšovaniu zamestnanosti znevýhodnených a zraniteľných osôb
- ✓ podpore konkurencieschopnému sociálnemu trhovému hospodárstvu
- ✓ zviditeľneniu sociálneho podnikania

9. Očakávaný stav a merateľné ciele

V tejto časti popíšte očakávané výsledky projektu s konkrétnym prínosom vo vzťahu k rozvoju oblasti pokrytej operačným programom a zrealizovaniu aktivít.
V tabuľke nižšie uveďte projektové ukazovatele a iné údaje. Projektové ukazovatele musia byť definované tak, aby odrážali výstupy/výsledky projektu a predstavovali kvantifikáciu toho, čo sa realizáciou aktivít za požadované výdavky dosiahne.¹⁰

Cieľ národného projektu	Merateľný ukazovateľ	Indikatívna cieľová hodnota	Aktivita projektu	Súvisiaci programový ukazovateľ ¹¹
Vytvorenie funkčného systému investičnej pomoci sociálnym podnikom podľa zákona č. 112/2018 Z. z. o sociálnej ekonomike a sociálnych podnikoch	Počet nových vytvorených pracovných miest pre znevýhodnené a zraniteľné osoby	740	Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a predchádzanie nezamestnanosti prostredníctvom podpory podnikania, vytvárania a podpory podnikov v širšom priestore sociálnej ekonomiky a podnikov vo väzbe na potreby trhu práce a regionálnych trhov práce	Účastníci, ktorí si udržali pracovné miesto šesť mesiacov po odchode
	Počet podporených mikropodnikov, malých a stredných podnikov (vrátame družstevných podnikov, podnikov sociálnej ekonomiky) ¹²	370		N/A

Iné údaje, ktorými je možné sledovať napĺňanie cieľov národného projektu (ak relevantné):

V prípade viacerých merateľných ukazovateľov, doplňte údaje za každý merateľný ukazovateľ.

10. Bližší popis merateľných ukazovateľov.¹²

Predmetná časť sa týka projektových ukazovateľov	
Názov merateľného ukazovateľa ¹³	Počet podporených sociálnych podnikov
Názov merateľného ukazovateľa ¹⁴	Počet nových vytvorených pracovných miest pre znevýhodnené a zraniteľné osoby
Akým spôsobom sa budú získavať dáta?	Dáta budú reportovať podporené sociálne podniky.

V prípade viacerých merateľných ukazovateľov, doplňte údaje za každý z nich.

¹⁰ V odôvodnených prípadoch sa uvedená tabuľka nevyplní, pričom je nevyhnutné do tejto časti uviesť podrobné a jasné zdôvodnenie, prečo nie je možné uviesť požadované údaje.

¹¹ Národný projekt by mal obsahovať minimálne jeden relevantný projektový ukazovateľ, ktorý sa agreguje do programového ukazovateľa. Pri ostatných projektových ukazovateľoch sa uvedie N/A.

¹² Tento ukazovateľ vychádza zo zoznamu spoločných výstupových ukazovateľov pre entity podľa Prílohy I k Nariadeniu č. 1304/2013 o Európskom sociálnom fonde a je zahrnutý do pripravovanej revízie Operačného programu Ľudské zdroje. V prípade schválenia tejto revízie bude teda tento projektový ukazovateľ zároveň zodpovedať i programovému ukazovateľu a prispievať k napĺňaniu jeho plánovanej hodnoty.

¹² V odôvodnených prípadoch sa uvedená tabuľka nevyplní, pričom je nevyhnutné do tejto časti uviesť podrobné a jasné zdôvodnenie, prečo nie je možné uviesť požadované údaje.

¹³ V prípade viacerých merateľných ukazovateľov, doplňte tabuľku za každý merateľný ukazovateľ.

¹⁴ V prípade viacerých merateľných ukazovateľov, doplňte tabuľku za každý merateľný ukazovateľ.

11. Očakávané dopady

Zoznam prínosov a prípadných iných dopadov, ktoré sa dajú očakávať pre jednotlivé cieľové skupiny		
Dopady	Cieľová skupina (ak relevantné)	Počet ¹⁵
Zlepšenie prístupu sociálnych podnikov k financovaniu investícií	sociálne podniky (zamestnávateľia)	370
Zvyšovanie zamestnanosti znevýhodnených a zraniteľných osôb	znevýhodnené a zraniteľné osoby	740
Podpora konkurencieschopného sociálneho trhového systému	-	nekvantifikovateľné
Zviditeľnenie sociálneho podnikania	-	nekvantifikovateľné

V prípade viacerých cieľových skupín, doplňte dopady na každú z nich.

12. Aktivity

- a) Uveďte detailnejší popis aktivít.

Hlavná aktivita:

Zlepšenie prístupu k zamestnaniu a predchádzanie nezamestnanosti prostredníctvom podpory podnikania, vytvárania a podpory podnikov v širšom priestore sociálnej ekonomiky a podnikov vo väzbe na potreby trhu práce a regionálnych trhov práce

Obsah aktivity:

- obsahom aktivity je v súlade so Špecifickým cieľom 3.1.2 zlepšenie prístupu k zamestnaniu a predchádzanie nezamestnanosti prostredníctvom podpory podnikania, vytvárania podnikov vo väzbe na potreby trhu práce a regionálnych trhov práce, a to prostredníctvom grantovej podpory sociálnym podnikom (sociálny podnik v zmysle zákona č. 112/2018 Z. z.) na účely pokrytia niektorých nákladov ich investičného zámeru vytvárajúceho nové pracovné miesta. Podmienky podpory budú určené na základe dokumentu Všeobecné kritériá pre výber tretích subjektov v národných projektoch (schváleného uznesením A.5. Monitorovacieho výboru pre operačný program Ľudské zdroje na programové obdobie 2014 – 2020 č. 4/2016 zo dňa 25. novembra 2016). Do podmienok budú zahrnuté jednak formálne kritériá (v súlade so spomínaným dokumentom všetkých 11), ako aj odborné a technické kritériá (v súlade s dokumentom 2-4 podľa oblastí, ktoré sú v dokumente vymenované). Všetky kritériá budú verejne prístupné na webstránke prijímateľa projektu, t. j. IA MPSVR SR, ktorý bude aj posudzovať ich splnenie.
- podpora z NP bude až do vyčerpania rozpočtu poskytnutá subjektu, ktorý okrem spomenutých formálnych a odborných/technických kritérií splní aj v súlade so spomínaným dokumentom stanovené špecifické kritérium, ktorým bude podmienka podľa § 17 ods. 3 zákona č. 112/2018 Z. z. – totiž schválenie investičnej pomoci vo forme finančného nástroja (úveru) vo výške najmenej 20 % z celkového objemu daného investičného zámeru alebo inej formy financovania, ktorá je spojená s povinnosťou vrátiť poskytnuté prostriedky vo výške najmenej 10% z celkovej výšky nákladov daného investičného zámeru. Účelom tejto podmienky je v súlade so zákonom zabezpečiť, aby sa grantová podpora poskytovala iba sociálnym podnikom, pri ktorých je na základe posúdenia podnikateľského zámeru kvalifikovanou finančnou inštitúciou predpoklad, že takáto podpora povedie ku skutočnej životaschopnosti a udržateľnosti podniku. Kvalifikovanou finančnou inštitúciou môže byť finančný sprostredkovateľ EŠIF alebo komerčná inštitúcia, ktorá nie je finančným sprostredkovateľom.

¹⁵ Ak nie je možné uviesť početnosť cieľovej skupiny, uveďte do tejto časti zdôvodnenie.

Dôvodom je okrem iného aj motivácia komerčných finančných inštitúcií poskytovať podporu pre sociálne podniky, keďže podľa ex-ante hodnotenia pre využitie finančných nástrojov je v tejto oblasti výrazná medzera medzi dopytom sociálnych podnikov po finančných produktoch a ponukou zo strany komerčných finančných inštitúcií a zároveň bude grantová podpora a jej výška určená už v žiadosti o návratný finančný príspevok a bude krížovo kontrolovaná zo strany Prijímateľa.

- Pomoc sa bude poskytovať v súlade s pravidlami štátnej pomoci, konkrétne podľa schémy štátnej pomoci na podporu podnikov v širšom priestore sociálnej ekonomiky (<https://www.justice.gov.sk/PortalApp/ObchodnyVestnik/Formular/FormularDetail.aspx?IdFormular=1873924>). Vzájomná konzistentnosť projektu a schémy sa podrobne preskúma a zabezpečí pred podaním ŽoNFP.
- Začínajúci podnik, ktorý má uzavretú operačnú zmluvu s finančným sprostredkovateľom (t. j. bola mu schválená podpora vo forme finančného nástroja), následne môže elektronicky, poštou, alebo osobne doručiť Implementačnej agentúre žiadosť, aby bol vybratý ako tretí subjekt, ktorému sa poskytuje grant v podobe príspevku z tohto národného projektu. Žiadosť musí podať ešte pred začatím práce na projekte alebo činnosti. Žiadosť o pomoc musí obsahovať aspoň tieto informácie:
 - a) názov a veľkosť podniku;
 - b) opis projektu vrátane dátumu jeho začatia a ukončenia;
 - c) miesto projektu;
 - d) zoznam nákladov projektu;
 - e) typ pomoci (grant) a výška verejných financií potrebných na projekt.Implementačná agentúra do 30 dní posúdi splnenie všetkých podmienok poskytnutia pomoci a v prípade ich splnenia uzavrie so žiadateľom zmluvu o poskytnutí príspevku, na základe ktorej sa uskutoční transfer priameho grantu žiadateľovi. Zmluva nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jej zverejnení v centrálnom registri zmlúv.

Oprávnené náklady v rámci grantovej podpory podľa klasifikácie Prílohy č. 5 Príručky pre žiadateľa Všeobecné pravidlá oprávnenosti výdavkov pre OP ĽZ v PO 2014-2020.

Za oprávnené výdavky boli zvolené priebežné prevádzkové náklady podniku, ktoré možno vykazovať na mesačnej, respektíve štvrťročnej báze. Dôvodom bola predbežná opatrnosť, aby v prípade neúspechu bolo možné pomerne rýchlo podporu podniku ukončiť a tým predísť neefektívnym, respektíve neoprávneným výdavkom.

- a) 521 – Mzdové výdavky
 - b) 502 – Spotreba energie (napr. voda, para, plyn, elektrická energia)
 - c) 518 – Ostatné služby (napr. nájomné, telekomunikačné služby, poradenské služby, vzdelávacie služby)
 - d) 548 – Výdavky na prevádzkovú činnosť (vedenie účtovníctva)
- b) V tabuľke nižšie uveďte rámcový popis aktivít, ktoré budú v rámci identifikovaného národného projektu realizované a ich prepojenie so špecifickými cieľmi.

Názov aktivity	Cieľ, ktorý má byť aktivitou dosiahnutý (podľa sekcie <i>Očakávaný stav</i>)	Spôsob realizácie (žiadateľ a/alebo partner)	Predpokladaný počet mesiacov realizácie aktivity
Aktivita 1	Vytvorenie funkčného systému investičnej pomoci sociálnym podnikom podľa zákona č. 112/2018 Z. z.	Žiadateľ	60

V prípade viacerých aktivít, doplňte informácie za každú z nich.

13. Rozpočet

Jasne uveďte, ako bol pripravovaný indikatívny rozpočet a ako splňa kritérium „hodnota za peniaze“, t. j. akým spôsobom bola odhadnutá cena za každú položku, napr. prieskum trhu, analýza minulých výdavkov spojených s podobnými aktivitami, nezávislý znalecký posudok, v prípade, ak príprave projektu predchádza vypracovanie štúdie uskutočniteľnosti, ktorej výsledkom je, o. i. aj určenie výšky alokácie, je potrebné uviesť túto štúdiu ako zdroj určenia výšky finančných prostriedkov. Skupiny výdavkov doplňte v súlade s MP CKO č. 4 k číselníku oprávnených výdavkov v platnom znení. V prípade operačných programov implementujúcich infraštruktúrne projekty, ako aj projekty súvisiace s obnovou mobilných prostriedkov, sa do ukončenia verejného obstarávania uvádzajú položky rozpočtu len do úrovne aktivít.

Keďže v prípade NP má ísť o nenávratnú zložku kombinácie grantu a finančného nástroja, celkový rozpočet bol stanovený vo výške zodpovedajúcej programovému príspevku z Prioritnej osi 3 na finančné nástroje, t. j. 49,725 mil. Eur. Táto výška implikuje priemerný pomer grantu a finančného nástroja 1:1. V oprávnených prípadoch to však nebráni primerane vyššej či nižšej grantovej intenzite.

Práve fakt, že podmienkou pre získanie nenávratnej pomoci z národného projektu je predošlé schválenie podpory vo forme finančných nástrojov, je hlavnou zárukou naplnenia kritéria „hodnota za peniaze“. Tento postup totiž zaručuje nielen hĺbkové posúdenie životaschopnosti a udržateľnosti projektu, ale aj istotu, že nenávratné prostriedky budú poskytnuté iba na skutočne nevyhnutnú časť projektu. Keďže finanční sprostredkovatelia získavajú z klientskych splátok príjem v podobe úroku, je ich prirodzenou motiváciou poskytnúť na čo najväčšiu časť podnikateľského zámeru financie práve vo forme finančných nástrojov. Grantová zložka teda bude pokrývať iba tú časť podnikateľského zámeru, ktorá už skutočne nie je ufinancovateľná návratným spôsobom. Inými slovami, ide o efektívny spôsob, ako minimalizovať grantové financovanie na skutočne realistickú úroveň zodpovedajúcu naozajstným potrebám.

Po stanovení globálneho rozpočtu bol následne spracovaný rozpočet mzdových výdavkov. Tento rozpočet vychádza z podrobného modelu podpory, ktorý je obsahom prílohy k projektovému zámeru. Model predpokladá postupne klesajúcu podporu v súlade s opisom vyššie. Vychádza z historického vývoja minimálnej mzdy na Slovensku a z postupného nábehu podnikov na podporu v podobe diskkrétnej (nespojitej) aproximácie exponenciálnej krivky.

Konečne, k výške položiek na ostatné oprávnené výdavky sa dospelo odpočítaním mzdových výdavkov od navrhovaného globálneho rozpočtu. Rozdelenie tohto reziduálu na jednotlivé položky bolo stanovené odhadom na základe poznatkov o nákladoch podnikov.

Indikatívna výška finančných prostriedkov určených na realizáciu národného projektu a ich výstižné zdôvodnenie		
Predpokladané finančné prostriedky na hlavné aktivity	Celková suma v Eur	Uveďte plánované vecné vymedzenie
Hlavná aktivita	2 016 000,00	521 - riadenie projektu
	47 676 600,00	352 – Poskytnutie dotácií, príspevkov voči tretím osobám
Hlavné aktivity SPOLU	49 692 600,00	
Paušálna sadzba (15%)	302 400,00	902 – paušálna sadzba
Predpokladané finančné prostriedky na podporné aktivity		
CELKOM	49 995 000,00	

14. Deklarujte, že NP vyhovuje **zásade doplnkovosti** (t.j. nenahrádza verejné alebo ekvivalentné štrukturálne výdavky členského štátu v súlade s článkom 95 všeobecného nariadenia).

NP vyhovuje zásade doplnkovosti.

Príspevok z európskych štrukturálnych a investičných fondov nenahrádza verejné alebo ekvivalentné štrukturálne výdavky v regiónoch, ktorých sa táto zásada týka.

15. Bude v národnom projekte využité zjednodušené vykazovanie výdavkov? Ak áno, aký typ?

Áno, formou zjednodušeného vykazovania výdavkov na základe uplatňovania paušálnej sadzby 902 na nepriame výdavky projektu v súlade s údajom z rozpočtu projektu

16. Štúdia uskutočniteľnosti vrátane analýzy nákladov a prínosov

Informácie sa vyplňajú iba pre investičné¹⁶ typy projektov.

Štúdia uskutočniteľnosti vrátane analýzy nákladov a prínosov	
Existuje relevantná štúdia uskutočniteľnosti ¹⁷ ? (áno/nie)	Nie
Ak je štúdia uskutočniteľnosti dostupná na internete , uveďte jej názov a internetovú adresu, kde je štúdia zverejnená	
V prípade, že štúdia uskutočniteľnosti nie je dostupná na internete, uveďte webové sídlo a termín, v ktorom predpokladáte jej zverejnenie (mesiac/rok)	

Vypracoval: Sekcia práce MPSVR SR

¹⁶ Investičný projekt – dlhodobá alokácia finančného aj nefinančného kapitálu na naplnenie investičného zámeru až do etapy, kedy projekt vstúpi do prevádzkovej etapy a prípadne začne generovať stabilné príjmy. Investičný projekt smeruje k: výstavbe stavby alebo jej technickému zhodnoteniu; nákupu pozemkov, budov, objektov alebo ich častí; nákupu strojov, prístrojov, tovarov a zariadení; obstaraniu nehmotného majetku vrátane softvéru. Zdroj: Uznesenie Vlády SR č. 300 z 21.6.2017 k návrhu Rámca na hodnotenie verejných investičných projektov v SR.

¹⁷ Pozri aj Uznesenie Vlády SR č. 300 z 21.6.2017 k návrhu k návrhu Rámca na hodnotenie verejných investičných projektov v SR (dostupné na:

<http://www.rokovania.sk/Rokovanie.aspx/BodRokovaniaDetail?idMaterial=26598>)